

Marija Mitrović

Uvod

Modeli mreža

Spektralne
osobine
matrice
povezanosti

Spektralne
osobine
Laplasijana

Zaključak

Spektralne osobine kompleksnih mreza sa mezoskopskim nehomogenostima

Seminar

Sadržaj

Marija Mitrović

Uvod

Modeli mreža

Spektralne
osobine
matrice
povezanosti

Spektralne
osobine
Laplasijana

Zaključak

1 Uvod

2 Modeli mreža

3 Spektralne osobine matrice povezanosti

4 Spektralne osobine Laplasijana

5 Zaključak

Kompleksni sistemi i mreže sa mezoskopskom struktururom

Marija Mitrović

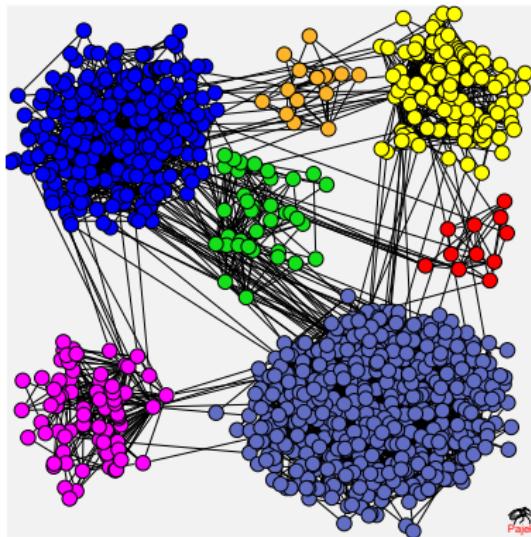
Uvod

Modeli mreža

Spektralne osobine
matrice povezanosti

Spektralne osobine
Laplasijana

Zaključak

- Dinamički kompleksni sistemi-mreže.
- Kompleksne mreže – nehomogenosti na svim skalamama.
- Mezoskopska skala - podgrafovi.
- Podgrafovi $\Leftrightarrow$ funkcija mreže.

Spektralna analiza mreža

Marija Mitrović

Uvod

Modeli mreža

Spektralne
osobine
matrice
povezanosti

Spektralne
osobine
Laplasijana

Zaključak

- Različiti operatori povezni za strukturalnim i dinamičkim osbinama na mreži.
- Laplasijan, L - difuziona dinamika (sincronizacija, random walk dinamika) na mrežama.
- Matrica povezanosti, A - struktura mreže.
- Ekstremalne svojstvene vrednosti povezane sa modularnom strukturom.

Model modularnih mreža

Marija Mitrović

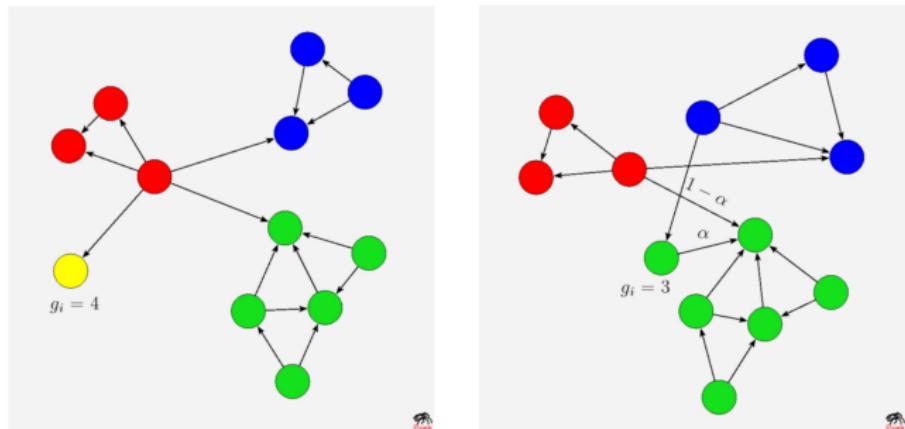
Uvod

Modeli mreža

Spektralne
osobine
matrice
povezanosti

Spektralne
osobine
Laplasijana

Zaključak

Parametri modela α , P_o and M .

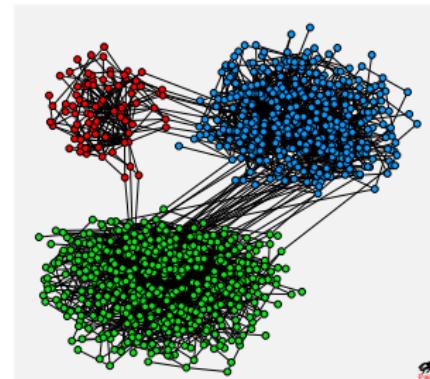
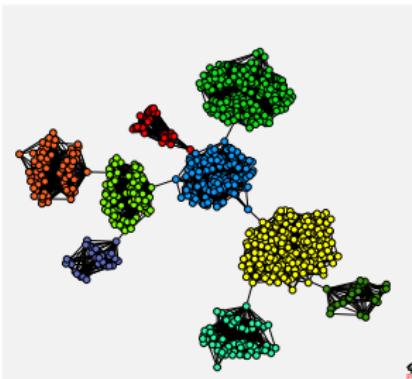
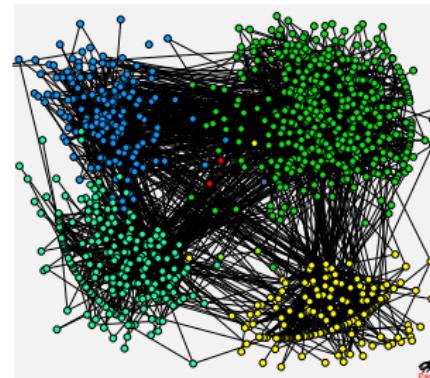
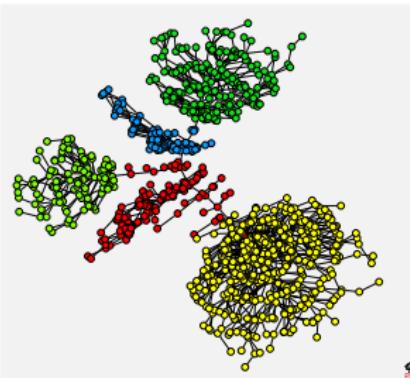
B. Tadić, Physica A 293,(2001).

M. Mitrović and B. Tadić, arXiv, (2008)

Modularne mreže

Uvod

Modeli mreža

Modularne mreže

Marija Mitrović

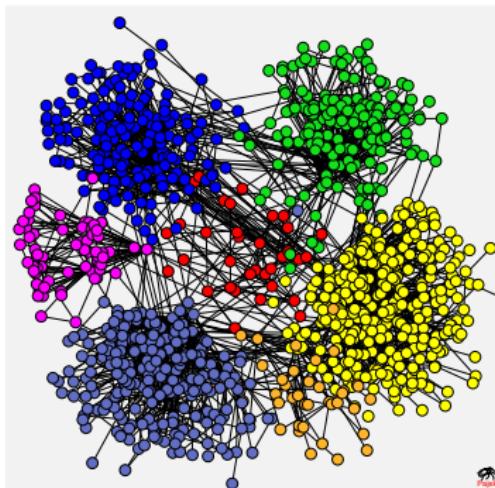
Uvod

Modeli mreža

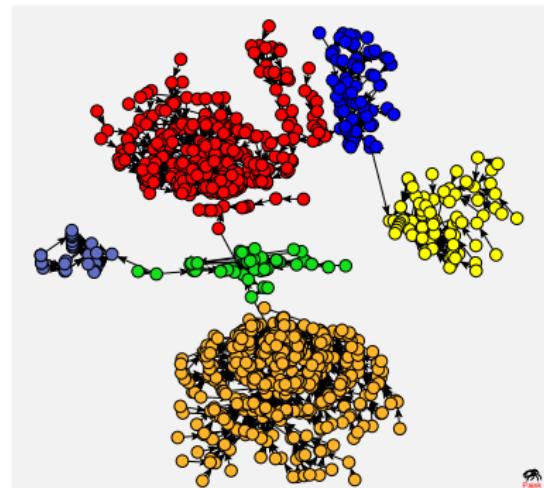
Spektralne
osobine
matrice
povezanosti

Spektralne
osobine
Laplasihana

Zaključak

$$M = 2, \alpha = 0.9, P_o = 0.006$$

$$M = 1, \alpha = 1, P_o = 0.006$$

Struktura meže

Marija Mitrović

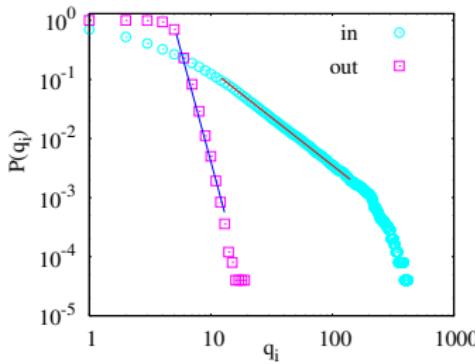
Uvod

Modeli mreža

Spektralne osobine
matrice povezanosti

Spektralne osobine
Laplasijana

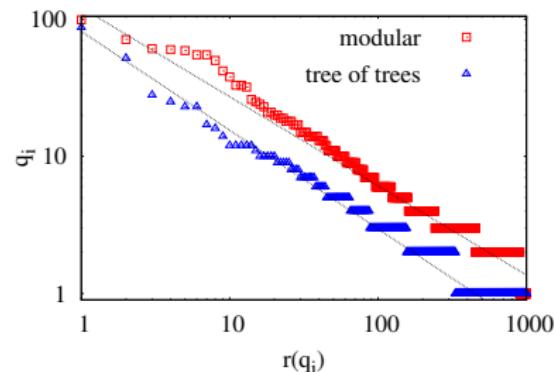
Zaključak

$$P(q_\kappa) \sim q_\kappa^{-\tau_\kappa}$$

$$\tau_{in} = 2.616 \pm 0.006$$

$$\tau_{out} = 8.6 \pm 0.3$$

$$P(q) \sim q^{-\tau}$$

$$\tau = 2 + \alpha, \tau = \frac{1}{\gamma} + 1$$

Drvo sa “klikovima”

Marija Mitrović

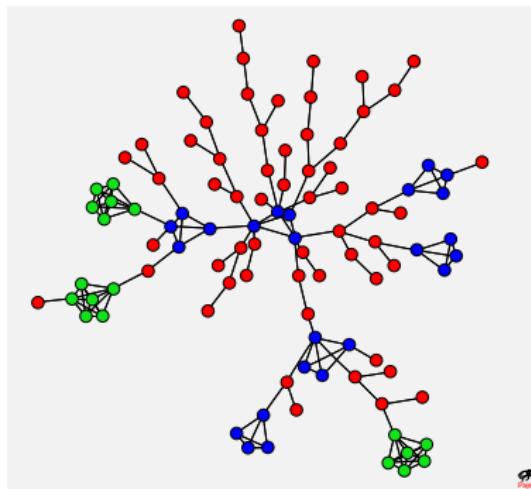
Uvod

Modeli mreža

Spektralne osobine
matrice povezanosti

Spektralne osobine
Laplasijana

Zaključak

- klick $\Leftrightarrow$ potpuno povezani graf.
- klik je najjednostavniji oblik modula.
- Radnom drvo sa modulima veličine $n = 4$ i $n = 6$.

Metod

Marija Mitrović

Uvod

Modeli mreža

Spektralne
osobine
matrice
povezanosti

Spektralne
osobine
Laplasijana

Zaključak

- Operatori za neusmerene i neotežinjene mreže su simetrični sa realnim spektrom.
- Algoritmi: Numerički recepti
- Veličine posmatranih mreža su $N = 1000$ čvorova. Rezultati za spektralne gustine su dobijeni usrednjavanjem po ansamblima veličine i do 750 mreža.

Spektralna gustina modularnih mreža

Marija Mitrović

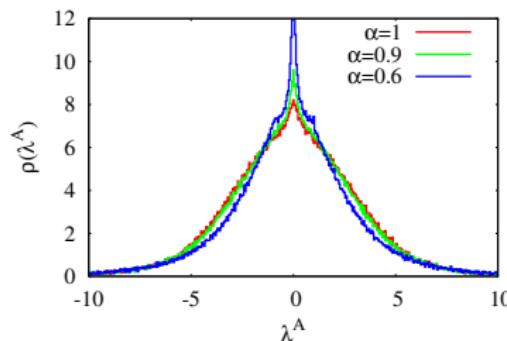
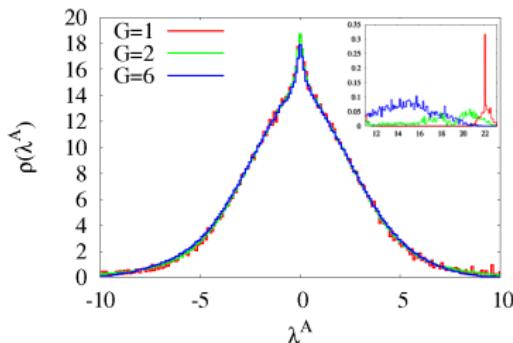
Uvod

Modeli mreža

Spektralne osobine matrice povezanosti

Spektralne osobine Laplasijana

Zaključak

- Scale free mreže nisu random! Farkas et al., PRE 64 (2008)
- $\lambda_{max} \sim \sqrt{q_{max}}$.
- Broj modula odgovara broju najvećih svojstvenih vrednosti.
- $p(\lambda) \sim \lambda^{2\tau-1}$, $\lambda \gg 1$.
Dorogovtsev et al., PRE 68 (2003)
Rodgers et al., Journal of Physics A 38 (2005)

Drvo sa klikovima

Marija Mitrović

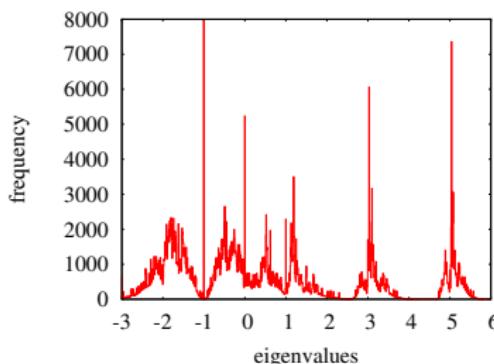
Uvod

Modeli mreža

Spektralne osobine matrice povezanosti

Spektralne osobine Laplasijana

Zaključak

- Klik veličine n : jedna $\lambda_{max} = n - 1$ i $n - 1$ put degenerisana $\lambda = -1$.
- Svojstvene vrednosti u bliskim okolinama $\lambda = 3$ i $\lambda = 5$ su u vezi sa postojanjem klikova $n = 4$ i $n = 6$.

Randomizovane mreže

Marija Mitrović

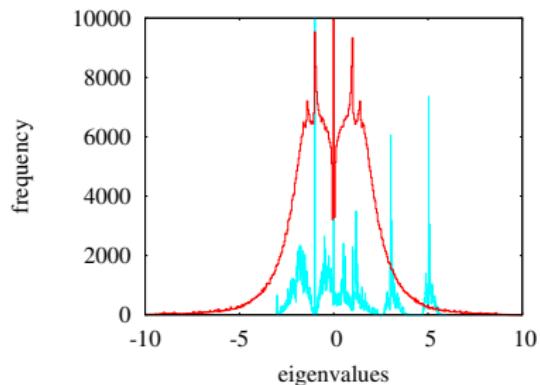
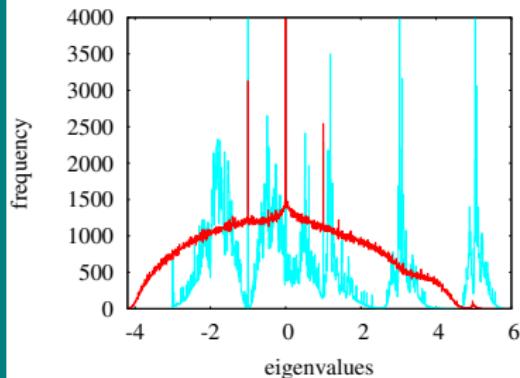
Uvod

Modeli mreža

Spektralne osobine matrice povezanosti

Spektralne osobine Laplasijana

Zaključak

Očuvana raspodela povezanosti.

Stepena raspodela povezanosti.

Projekcije svojstvenih vektora

Marija Mitrović

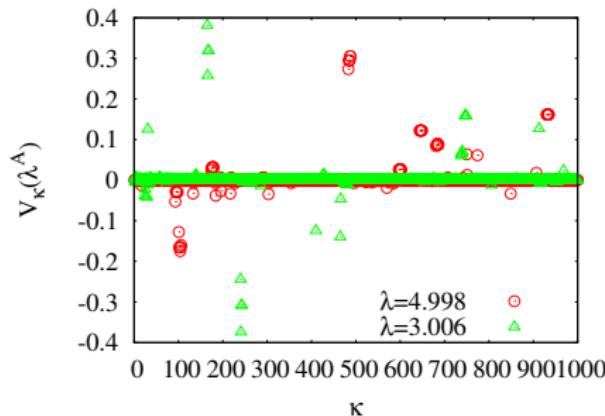
Uvod

Modeli mreža

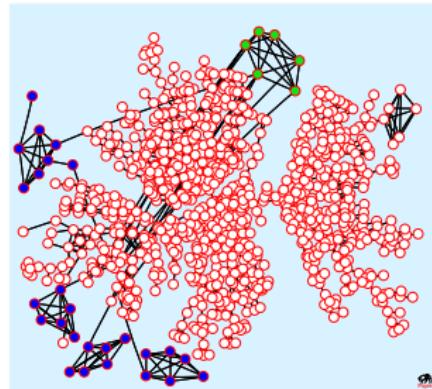
Spektralne osobine matrice povezanosti

Spektralne osobine Laplasijana

Zaključak

Svojstveni vektori za $\lambda = 4.998$ i
 $\lambda = 3.006$

Projekcija u realnom prostoru
svojstvenog vektora za
 $\lambda = 4.998$

Random walk dinamika

Marija Mitrović

Uvod

Modeli mreža

Spektralne osobine matrice povezanosti

Spektralne osobine Laplasijana

Zaključak

- Laplasijan sinhronizacije $L_{ij} = q_i \delta_{ij} - A_{ij}$.
- Random walk dinamika $L_{ij} = \delta_{ij} - p_{ij}$ odgovara procesu $P_{jj} = -\sum_k P_{ik} L_{kj}$.
- Običan random walk $p_{ij} = \frac{1}{q_i} A_{ij}$.
- Normalizovan Laplasijan $p_{ij} = \frac{1}{\sqrt{q_i q_j}} A_{ij}$.
- Zašto normalizovan Laplasijan:
  - Sličan RW Laplasijan-u $\Rightarrow$ isti spektar. Operator sličnosti $S_{jj} = \delta_{jj} \sqrt{q_j}$
  - Simetričan $\Rightarrow$ realne svojstvene vrednosti, ortonormirani skup svojstvenih vektora.
  - Ograničen spektar u intervalu $[0, 2]$.

Osobine laplasiana

Marija Mitrović

Uvod

Modeli mreža

Spektralne
osobine
matrice
povezanosti

Spektralne
osobine
Laplasijana

Zaključak

- Opšte osobine:

- Pozitivno definitan $\Rightarrow \lambda \geq 0$.
- Za povezani mreži postoji samo jedna $\lambda_{min} = 0$ sa svojstvenim vektorom $V_\kappa(\lambda = 0) = \sqrt{q_\kappa}$.
- Broj svojstvenih vrednosti $\lambda = 0$ odgovara broju nepovezanih komponenti.

- Osobine karakteristične za modularne mreže:

- Teorija perturbacije!
- Broj svojstvenih vrednosti $\lambda \gtrsim 0$ je povezan sa brojem modula.
- Svojstveni vektori za $\lambda \gtrsim 0$ su linearne kombinacije svojstvenih vektora za $\lambda = 0$ diskonektovanih modula.

Osobine Laplasijana modularnih mreža

Marija Mitrović

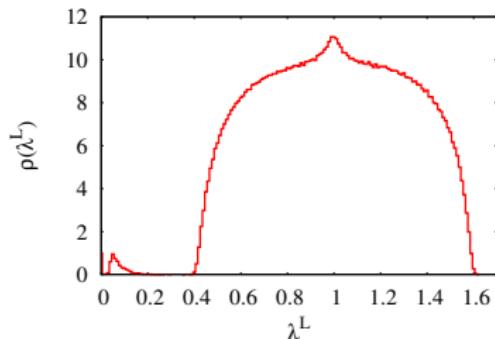
Uvod

Modeli mreža

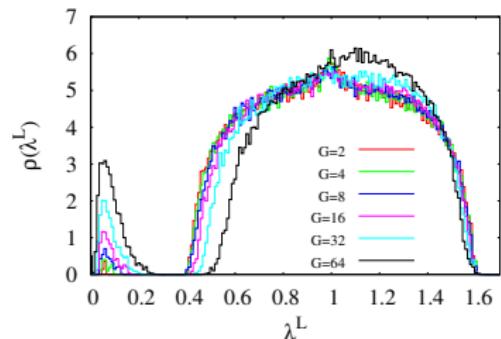
Spektralne
osobine
matrice
povezanosti

Spektralne
osobine
Laplasijana

Zaključak

$$M = 5, \alpha = 0.9 \text{ i } G = 6$$

$$M = 5, \alpha = 0.9 \text{ i } N = 1024$$

Drvo drevta

Marija Mitrović

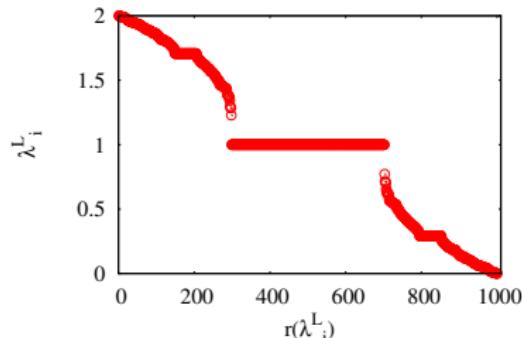
Uvod

Modeli mreža

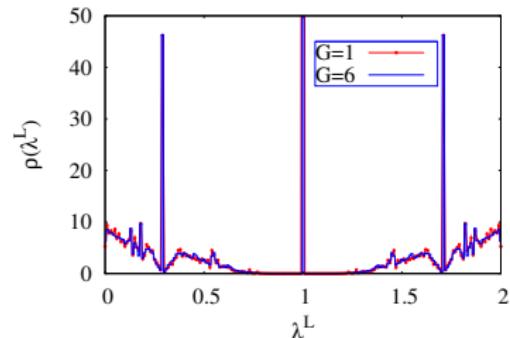
Spektralne osobine matrice povezanosti

Spektralne osobine Laplasijana

Zaključak

$$M = 1, \alpha = 1 \text{ i } G = 6$$
$$\lambda_{max} = 2$$

Ne postoji razlika u gustini spektra izmedju drveta sa granama i običnog scale free drveta!

Modularna mreža

Marija Mitrović

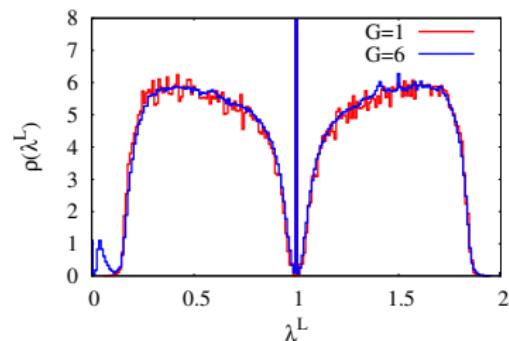
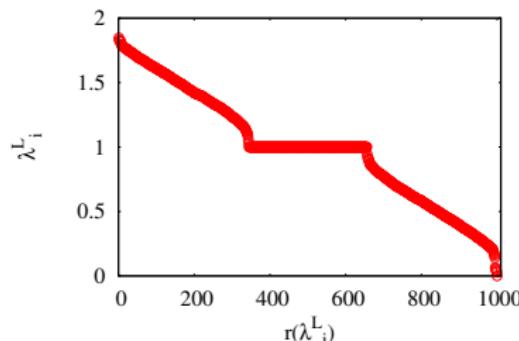
Uvod

Modeli mreža

Spektralne osobine matrice povezanosti

Spektralne osobine Laplasijana

Zaključak

$$M = 2, \alpha = 0.9 \text{ i } G = 6$$

$$\lambda_{max} < 2$$

Svojstveni vektori

Marija Mitrović

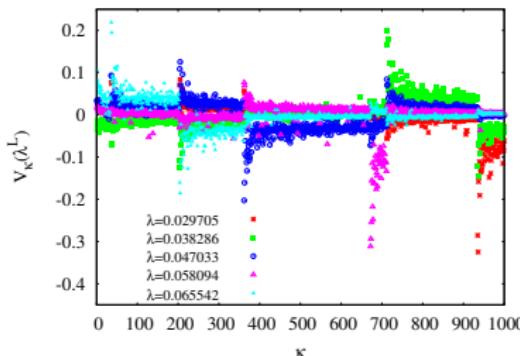
Uvod

Modeli mreža

Spektralne osobine matrice povezanosti

Spektralne osobine Laplasijana

Zaključak

$$M = 2, \alpha = 0.9 \text{ i } G = 6$$

- Svojstveni vektori odražavaju scale free strukturu modula.
- Mogu poslužiti za definisanje inicijalne podele u različitim algoritmima.

Scatter plot

Marija Mitrović

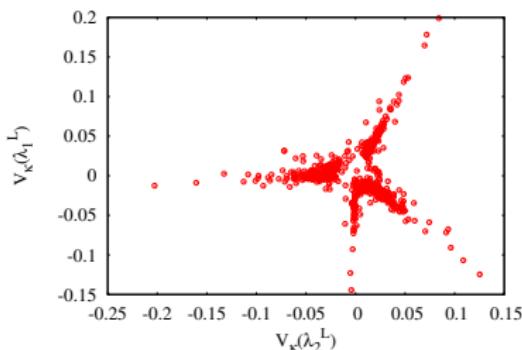
Uvod

Modeli mreža

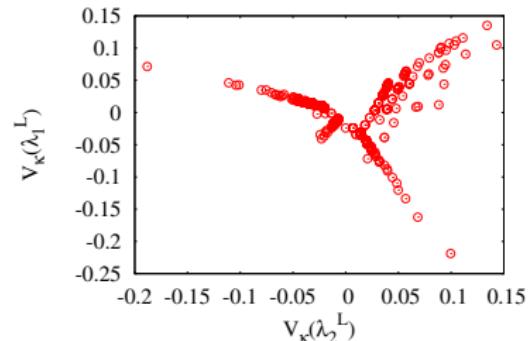
Spektralne osobine matrice povezanosti

Spektralne osobine Laplasijana

Zaključak

$$M = 2, \alpha = 0.9 \text{ i } G = 6$$
$$\lambda_1 = 0.047 \text{ i } \lambda_2 = 0.038$$

$$M = 1, \alpha = 1 \text{ i } G = 6$$
$$\lambda_1 = 0.00108 \text{ i } \lambda_2 = 0.00033$$

Relani prostor-drvo

Marija Mitrović

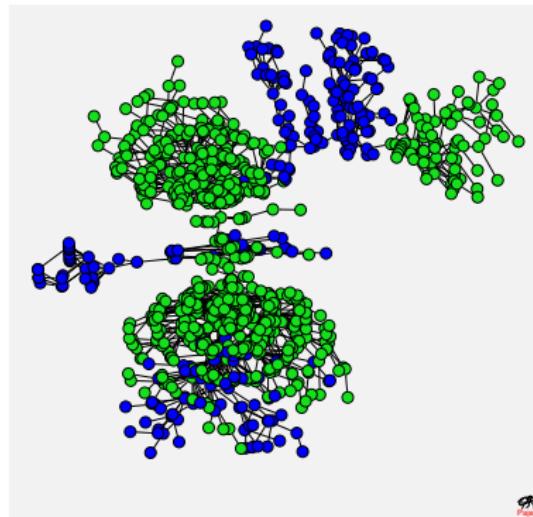
Uvod

Modeli mreža

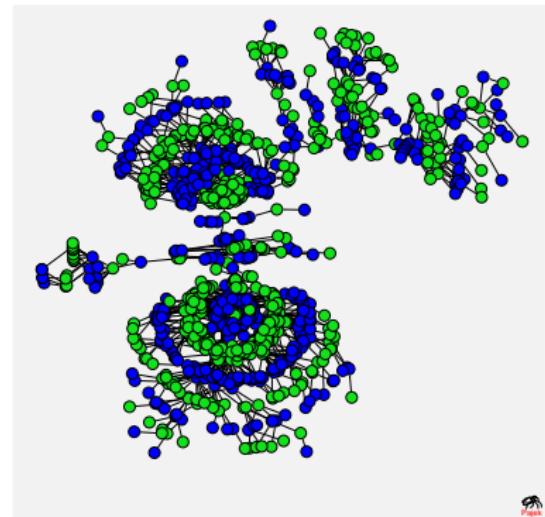
Spektralne
osobine
matrice
povezanosti

Spektralne
osobine
Laplasijana

Zaključak

$$\lambda_1 = 0.004623$$

$$\lambda_{max} = 2$$

Zaključak

Marija Mitrović

Uvod

Modeli mreža

Spektralne
osobine
matrice
povezanosti

Spektralne
osobine
Laplasijana

Zaključak

- Modeli mreža sa mezoskopskim nehomogenostima.
- Spektralne osobine matrice povezanosti. Postojanje modula je povezano sa najvećim svojstvenim vrednostima.
- Spektralne osobine Laplasijana mogu poslužiti kao metode detektovanja modularne strukture mreža.